

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK

SZOCIÁLIS ÉS REHABILITÁCIÓS SZAKGONDOZÓ SZAKMA

1. A szakma alapadatai

- 1.1 Az ágazat megnevezése: Szociális ágazat
- 1.2 A szakma megnevezése: Szociális és rehabilitációs szakgondozó
- 1.3 A szakma azonosító száma: 509232206
- 1.4 A szakma szakmairányai: ---
- 1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- 1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális ágazati alapoktatás
- 1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: ---
- 1.9 Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 440 óra, Érettségire épülő oktatásban: 320 óra

A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenységek, valamint a munkaterület leírása:

Felsőfokú (Bsc, Msc) végzettséggel rendelkező szociális és vagy egészségügyi végzettségű szakember irányításával végzi tevékenységét. Megtervezi és megszervezi, ellátja és irányítja az ápolási és gondozási feladatokat, foglalkoztatásokat és rehabilitációs tevékenységeket. A szociálisan hátrányos helyzetben lévő emberek személyes szükségleteinek felmérése után hozzásegíti a rászorulót a megfelelő segítség igénybevételéhez. A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások és szakosított szolgáltatások igénybevevői számára szakszerű segítséget tud nyújtani az alapápolás, gondozás, a rehabilitáció és a fejlesztés területén. Munkája során figyelembe veszi a szolgáltatást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális és egészségügyi szükségleteit, a szolgáltatásnyújtás során az igénybevevő személyes szükségletei és a szolgáltató/intézmény profilja alapján alakítja ki a gondozási tevékenységét. A mindennapos és kreatív tevékenységek végzésében segíti az ellátottak szocioterápiás foglalkoztatását, munkatevékenységét, fejlesztő foglalkoztatásokat és szabadidős tevékenységeket, munka és terápiás jellegű foglalkoztatások szervezésében és lebonyolításában vesz részt. Személyi segítséget nyújt az egyéni és csoportos tevékenységhez, részt vesz a fogyatékkal élő személy rehabilitációjában, habilitációjában. Munkájában nagy gondot fordít a prevenciós munkára, az önálló életvezetés támogatására. Ennek érdekében ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével. Munkájában gondot fordít arra, hogy szakmájával kapcsolatosan innovatív megoldásokat javasoljon. A szociális problémamegoldásban irányítással, kompetenciájának megfelelő területen önállóan dolgozik.

2. A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
szociális foglalkozások	351	3511 szociális segítő
		3513 szociális gondozó, szakgondozó
		3515 ifjúságsegítő

4. A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.1. Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

4.2. Alkalmassági követelmények

4.2.1. Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

4.2.2. Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

5. A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

Oktatótermi/csoportfoglalkozáshoz alkalmas eszközök, szolgáltatások

- Digitális-, okos-, interaktív (smart)-, flipchart tábla
- Audiovizuális eszközök (állókép-, diavetítő, epizkóp, mozgókép-, film vetítők, CD-, DVD lejátszó, rádió)
- Asztali számítógép, laptop (web 1.0, 2.0), tablet, projektor
- Internet szolgáltatás, tv (központi, zártláncú),

Elsősegélynyújtáshoz alkalmas eszközök: (Tanműhelyben kialakított demonstrációs terem)

- gyorstapas
- gyorskötöző-, kötözőpólya, vágott mull-lap (kicsi, nagy, közepes)
- kötöző kendő
- kompressziós pólya
- rögzítő pólya
- háromszögekendő
- alumínium bevonatú elsősegély takaró
- hajlított elsősegélyolló
- fertőtlenítő oldat/spray
- egyszer használatos kesztyű
- kéztisztító (folyékony)
- defibrillátor
- seb imitáló
- ambubaba

Alapápolás és a gondozás eszközei: (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- konyhabútor, mikrohullámú sütő

- edénykészlet (lapos-, mély-, kis tányér, felnőtt/gyermek részére, speciális pl. öntapadós tányérok)
- az étkezéshez szükséges egyéni tálcás rendszer bemutatásának eszközei
- étkészlet (kanál, villa, kés, klb. kiskanalak, felnőtt/gyermek méretben, speciális kanalak)
- pohárkészlet (normál, mércézett), szívószál, betegítató pohár, csésze-, pohártartó, fogó
- szalvéta és szalvétatartó
- tálca
- kancsó
- konyhatechnikai eszközök: pépesítésre alkalmas eszköz (aprító, daráló, passzírozó, turmix gép)
- papírtörlő, egyszerhasználatos terítő
- háztartási tisztító-, takarítószer (mosogató, felmosó, súroló-, fertőtlenítőszer, szivacs, törlő-, takarítókendők, súrolókefe, vödör, seprő, lapát stb.) papírtörlő, fertőtlenítő törlőkendő
- pedálos szemeteskuka
- fürdőszoba, fürdőkádra illeszthető-, zuhanyozóban használható fürdető szék, guruló fürdető szék
- manikűr-, pedikűr készlet (körömcipesz, köröm-, pedikűr olló) hajmosó sapka, körömkéfe
- nylon köpeny, védőruha
- ágynemű (nagy-, kispárna, pléd, paplan)
- háztartási textíliák: (nagy- és harántlepedő, kis- és nagypárna-, paplan huzat, vízhatlan és légáteresztő ágynemű- és matrachuzatok, ágy- és matracsvédő lepedő), textília borogatáshoz, egyszer használatos és hagyományos mosdókesztyű, törölköző
- egyszer használatos betegápolási eszközök
- hálóing/pizsama, köntös
- papucs
- egyszerhasználatos kesztyű, szájmascsk
- prevenciós és betegkényelmi eszközök: sarok és könyökgyűrű, lábtámasz stb.
- házi patika, gyógyszeres szekrény/gyógyszertároló-, adagoló, gyógyszerek, bőrfertőtlenítő, tápláló és illóolajok, intelligens és hagyományos kötszerek
- eszközfertőtlenítő szerek
- felkaros automata RR mérő, lázmérő, inhaláló készülék, gyógylámpák (infra, polarizált, fényterápiás eszközök)
- vizeletvizsgáló tesztesikók, vizeletgyűjtő zsák, inkontinencia betét (különbéle), egyéb eszközök az inkontinens beteg ellátásához
- emésztőrendszeri gyorsteszt, anus-prea tartály
- vércukor monitorozásához és az inzulin beadásához szükséges eszközök (vércukor mérő eszköz, tesztesik, PEN, egyszer használatos fecskendő, tű)
- hely-, helyzetváltoztatás eszközei (ékpárna, bot, támbot, járókeret, kerekesszék, rollátor, kapaszkodók)
- életminőséget javító, segítő eszközök: kézhosszabbító, ágytálca, bútormagasító
- decubitust megelőző és kialakult decubitus esetén használatos eszközök

Foglalkoztatás és az aktivitás eszközei (Tanműhelyben kialakított helyiség(ek))

- audiovizuális eszközök (TV, video, DVD, PC, projektor, vetítövász, CD lejátszó, kamera, rádió)
- író, rajz filctollak, flipchart tábla, papír
- kül-, és beltéri társasjátékok

- textil kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál stb.) egyéb anyagféleségekkel végzett kézműves foglalkozások eszközei (pl.: papír, karton, festék, ecset, színes ceruza, olló, ragasztó stb.)
- kül-, és beltéri sporteszközök

5.2. Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

A képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék.

1. Tanterem elmozdítható asztalokkal és székekkel

- A tankönyvlista szerinti tankönyvek
- Projektor
- Vetítövászón
- Tanulónként egy számítógéppel felszerelt számítástechnikai labor egy központi nyomtatóval, fénymásolóval, melyre minden, a teremben lévő számítógépről lehet nyomtatni
- Internet hozzáférés

2. A demonstrációs terem felszerelése

• kapaszkodóval és oldalráccsal felszerelt funkcionális betegágy • lábtámasz • kombinált éjjeliszekrény • támlás szék • gurulós fürdetőszék • ülőke • zsámoly • spanyolfal • előkészítő kocsi	• ágyazó kocsi • szennyesledobó kocsi • gyógyszer szekrény • textíliás szekrény • gördülő WC-szék • személymérleg magasság-mérővel • badella (pedálos) • veszélyes hulladék kezelésének az eszközei

3. Ágynemű és egyéb fehérnemű

• nagylepedő • harántlepedő • takaróhuzat • párnahuzat • kispárnahuzat • matracvédő • ágymatrac • kispárna • párna • takaró • pléd	• törölköző • hálóing • pizsama • köntös • papucs • borogató ruha • mosdókesztyű • konyharuha • szennyeszsák • kényelmi eszközök

4. Az ápolás-gondozás eszközei

• műanyag tálca • evőeszköz készlet • étkészlet (tányérok) • egyéni tálca étkezéshez • pohárkészlet	• csésze készlet • csőrös csésze vagy csőrös pohár • nyakba akasztható előke • kancsó • üvegmosó

- mosdótál (kicsi és nagy)
- vödör
- vízhőmérő
- hőmérő
- szappantartó
- sampon, szappan, tusfürdő
- fésű, hajkefe
- hajszárító
- tükör
- fogkefe, fogkrém
- fogmosópohár
- körömkefe
- körömcsipesz
- körömolló
- hintőporos doboz
- egyszer használatos borotva
- egyszer használatos ápolási eszközök (pl. mosdókesztyű, bőrtisztító és bőrápoló eszközök)
- nylon köpeny

5. Váladékelfogó és vizsgálatra küldésre szolgáló eszközök

- vesetál
- egyszer használatos köpöcsésze
- ágytál
- ágytálmosó kefe
- vizeletgyűjtő, férfi, női
- vizeletgyűjtőhöz mosókefe
- Petri csésze
- széklettartály
- mérőhenger

6. Gumi eszközök

- gumikesztyű
- gumiujj
- gumilepedő
- katéterek
- termofoor
- jégtömlő
- sarok és könyökgyűrű

7. Egyszer használatos eszközök

- fecskendő (2, 5, 10, 20 ml)
- inzulin fecskendő
- egyszer használatos tűk
- szájmaszk
- decubitus alátét
- inkontinencia betét
- vizeletgyűjtő zsák
- anus-prea tartály
- spatula

8. Laboratóriumi eszközök

- vércukorszint-mérő készülék
- tesztcsík vércukorszint meghatározáshoz
- tesztcsík vizelet meghatározáshoz
- kémcsövek

9. Gyógyszerek, vegyszerek

- gyógyszerek (bemutatáshoz, gyakorláshoz)

- fertőtlenítőszeres bőr- és eszközfertőtlenítéshez
- vazelin
- parafinolaj
- Betadine oldat
- háztartási tisztító és fertőtlenítőszeres

10. Kötszerek

- vatta
- papírvatta
- gézpólya különböző méretben
- gyorskötő pólya
- Ramofix
- Peha-haft
- steril mullap különböző méretben
- rugalmas pólya
- Alutex fólia
- speciális kötszerek

11. Egyéb eszközök

- vérnyomásmérő
- fonendoszkóp
- PEN
- lázmérő
- mérőszalag
- horgas csipesz
- anatómiai csipesz
- olló
- vatta tartó
- szemcseppentő
- veszélyes hulladék tároló
- inhaláló készülék
- napi, heti gyógyszerosztó doboz
- nyomtatványok

12. Az elsősegélynyújtás eszközei

- mentőláda, felszereléssel
- pléd
- lepedő
- sebimitációs készlet
- steril mullap különböző méretben
- steril mullap különböző méretben
- vatta
- papírvatta
- bőrfertőtlenítő szer (többféle)
- ragtapasz
- Ramofix csőháló kötszer különböző méretben
- steril gyorskötő mullap különböző méretben
- rugalmas pólya
- SteriStrip sebösszehúzó
- kötszerkapocs
- biztosítótű
- kötszerolló
- olló
- anatómiai csipesz
- ledobó-tál
- tálka
- kesztyű
- kézfertőtlenítő
- papírtörölköző
- törölköző
- pneumatikus sín
- nyakrögzítő gallér
- háromszögletű kendő
- Alutex fólia
- reanimációs fantom
- lélegeztető ballon + arcmaszk
- Mayo-pipa
- hordágy

13. A gondozáshoz használatos eszközök

Háztartási- és konyhatechnikai eszközök

- konyhaszekrény
- konyha asztal
- szék
- hűtőgép
- hűtőhőmérő
- tűzhely
- mikrohullámú sütő
- edénykészlet
- étkészlet
- tálkészlet
- szalvétatartó
- evőeszközkészlet

- tálca
- kancsó
- mércézett pohár
- pohárkészlet
- robotgép és egyéb konyhatechnikai eszközök: aprító, daráló, passzírozó
- konyhamérleg
- asztalterítő
- konyharuha
- kötény
- háztartási tisztítószer
- badella pedálos
- méregszekrény
- takarító eszközök (szivacs, kefe, vödör, seprű, stb.)
- porszívó
- mosógép
- ruhaszárító
- vasaló
- vasalódeszka
- szobahőmérő

14. Gyógyászati segédeszközök

- bot
- támbot
- járókeret
- kerekesszék
- rollátor
- rehabilitációt segítő gyógyászati segédeszközök

15. Eszközök a foglalkozás és aktivitás szervezéséhez

- TV
- Videó lejátszó
- videokamera
- CD-, DVD lejátszó
- rádió
- társasjátékok (sakk, stb.)
- kézimunka eszközei (szabásminták, szabóolló, textil, filc, tű, kötőtű, horgolótű, fonál, stb.)
- eszközök papírmunkákhoz, rajzoláshoz (karton, festék, színes ceruza stb.)
- sporteszközök
- fejlesztést segítő eszközök

16. Egyéb eszközök

- védőruhák
- védőcipők
- tűzoltó készülék

17. Szemléltető eszközök

- csontváz
- szív falitábla
- vérkeringés falitábla
- emésztőrendszer falitábla
- agy falitábla
- egész test izomrendszer falitábla
- vese falitábla
- idegrendszer falitábla
- nemi szervek falitábla
- nyirokkeringés falitábla
- szétszedhető törzs moulage
- szív moulage
- fül moulage
- szem moulage
- agy moulage
- légúti moulage
- újraélesztő készülék

6. Kimeneti követelmények

6.1. Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

A szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi alap-, és szakosított ellátások különböző intézményeiben kompetenciájának megfelelő esetekben önállóan, és/vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával képes a segítségre szoruló egyén/család/csoport/közösség életvitelét támogató segítséget nyújtani. Tanulmányai alapján az egyéni, csoportos és a közösségi térben fellépő működési mechanizmusokat felismerve az indokolt és szükséges segítségnyújtási formára javaslatot tesz, a végrehajtásban önállóan vagy felsőfokú végzettségű szakember irányításával tevékenyen közreműködik. Krízis-, rendkívüli és katasztrófa helyzetben a szükséges beavatkozásokban utasítás szerint, kompetenciájának megfelelően részt vesz. Ismeri és ellátja a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások adminisztrációs feladatait. Munkájában a mindenkor jogszabályokban, szabályozókban, protokollokban, módszertani útmutatókban, illetve a szociális munka etikai kódexében előírtakat követve tevékenykedik. Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, alapvető köznyelvi kommunikációt folytat. Munkájában nagy gondot fordít a prevenciós munkára, ehhez kapcsolódóan ismeretterjesztő előadásokat, foglalkozásokat szervez infokommunikációs és digitális eszközök segítségével.

6.2 Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Kapcsolatot tart és együttműködik a szociális és/vagy gyermekjóléti és gyermekvédelmi ápolás, gondozás, szervezés, tervezés folyamatában az érintett szakemberekkel, ellátottakkal, gondozottakkal és családtagjaikkal.	Ismeri a humán szolgáltatások rendszerét, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolatfenntartás és kapcsolatlezárás lehetőségeit.	Törekszik az érzelmi stabilitása megtartására és a kiegyensúlyozott munkavégzésre.	Szakmai segítséggel kiválasztja az ellátottak és gondozottak érdekében a legmegfelelőbb együttműködési formát.
2	Útmutatás alapján az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, alkotó tevékenységéhez felhasználható (szemléltető, fejlesztő, rekreációs) eszközöket készít, előkészít és	Ismeri az ellátottak és gondozottak foglalkoztatásához, fejlesztéséhez, rekreációjához felhasználható (szemléltető, rekreációs, fejlesztő) eszközöket, a csoportdinamikai jellemzőket.	Empátiával fordul az ellátottak és gondozottak, valamint családtagjaik felé.	Felelős az erőforrások hatékony felhasználásáért, figyelembe veszi az anyagi, személyi és tárgyi erőforrásokat a foglalkozások előkészítésében és megtartásában.

	használ.			
3.	Szakmai irányítás mellett a jogszabályok és a módszertani útmutatók alapján szakmai (adat- és információ-rögzítési, elemzési, tervezési) dokumentációkat készít papír alapon és elektronikusan.	Ismeri a szakmai dokumentációk (pl. sablonok, nyomtatványok, elemzési, fejlődést követő és tervezési dokumentumok) készítésének, kitöltésének formai és tartalmi követelményeit.	Törekszik a feladat megértésére, határidőre történő elkészítésére, motivált a végrehajtására, értékelve és mérlegelve, kritikusan kezeli és használja az információforrásokat .	Az adminisztrációs feladatokat önállóan, felelősséggel, a határidők betartásával végzi, önellenőrzéssel értékeli saját munkáját.
4	A munkavégzés során alkalmazza a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi valamint a tűzvédelmi előírásokat. Szükség szerint elsősegélyben részesíti a rászorulókat.	Ismeri a munka- és balesetvédelmi, a tűzvédelmi, valamint az elsősegély és közegészségügyi előírásokat.	A munkavégzése során a munka- és balesetvédelmi, (köz) egészségügyi valamint a tűzvédelmi előírásokat, szabályokat betartja.	Munkára képes és alkalmas állapotban, szabálykövető módon vesz részt a munkavégzésben. Felelősséget vállal a veszélyhelyzet megoldásában.
5	A tanulmányai és a munkavégzés során a birtokába került személyes adatokat a jogszabályok és a szociális munka etikai kódexe vonatkozó pontjainak megfelelően kezeli, a gondozással kapcsolatos titoktartási kötelezettségeket betartja.	A személyes adatok védelmével kapcsolatos adatvédelmi és adatbiztonsági szabályokat ismeri, a jogszabályban foglalt titoktartási kötelezettségeinek eleget tesz.	Tiszteletben tartja az állampolgári jogokat, a védelem alá eső adatok, információk birtokosaként, elkötelezett azok megőrzése iránt. Alkalmazza az “integritás és bizalmas jelleg” alapelvet	Felelős munkavégzése során és a magánéletében, a tudomására jutott adatok, információk megőrzéséért és kezeléséért.
6	Felismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani sajátosságait és a fejlődésben	Ismeri a különböző életkorok élettani, fejlődés-lélektani jellemzőit, egészségügyi rizikóit és a	Kész a közös munkára, másokkal megosztja szakmai elméleti és gyakorlati tudását, felhalmozott	Felelős az ellátottak és a gondozottak életkori, mentális állapota és fejlettségi szintje szerinti ellátás, gondozás

	jelentkező elmaradásokat, akadályozottságokat.	prevenció, korrekció lehetőségeit.	tapasztalatait.	megválasztásáért, az alkalmazott beavatkozásokért.
7	Felismeri és azonosítja a személyeket és csoportokat veszélyeztető helyzeteket, ezeket jelzi közvetlen felettesének	Ismeri a krízis, krízisintervenció fogalmát és a konfliktuskezelés módszereit.	Keresi az együttműködés lehetőségét, és felismeri a helyzetből fakadó szerepét.	Maradéktalanul betartja a szociális munka etikai kódexét, viselkedéskultúrájával azt képviseli.
8	Érthetően kommunikálja a kreatív javaslatait, az ellátás / gondozás kapcsán, ötleteit megosztja munkatársaival.	Ismeri a kommunikáció és közlés alapvető formáit személyes és online kommunikációban.	Véleményét, szakmai álláspontját felelősséggel képviseli.	Egyéni és team munkában a saját kompetenciahatárainak figyelembe vételével végzi feladatait.
9	Az eltérő szituációkban adekvátan használja a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákat.	Ismeri a kommunikációs alapelveket, a legfontosabb alapfogalmakat, a kommunikáció működését, folyamatát, szereplőit, tényezőit, helyzet-típusait, a kommunikációs stílusokat és az asszertív kommunikációs eszközöket.	Nyitott arra, hogy kommunikációs képességeit folyamatosan fejlessze. Asszertív módon kommunikál.	Az ellátottak, gondozottak egészségi, életkorbeli és mentális állapotát figyelembe véve kommunikál, meggyőződik a kommunikáció sikerességéről.
10	Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol, képes munkakörének legfontosabb idegen nyelvi szakmai kifejezéseit azonosítani.	Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szókinccsel, nyelvtani tudással rendelkezik.	Nyitott, érdeklődő az adott nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt.	Egészségügyi dokumentáció értelmezésében és a saját tevékenysége dokumentálásában az orvosi latin szakkifejezéseket megfelelően használja.

11	Megérti és alkalmazza a szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Ismeri a szakmájához kapcsolódó alapvető szakmai feladatok ellátásához kapcsolódó utasításokat és iránymutatásokat.	Nyitott a személyiségfejlesztésre. Szakmailag elhivatott, magatartása szabálykövető.	Az irányadó szociális ágazati és intézményi iránymutatások szerint végzi saját tevékenységét.
12	A saját és az ellátottak / gondozottak érdekeit munkavégzése során képviseli. Alkalmazza az érdekérvényesítés módszereit.	Ismeri a szakmai érdekképviselői szintjeit és fórumait. Ismeri az alapvető emberi, gyermeki ellátotti és betegjogokat. Ismeri az érdekérvényesítés módszereit.	Elhivatott az emberi jogok védelmére és azok érvényesítésére.	Önállóan felismeri a jogsérelmet, kompetenciájába tartozóan teszi meg javaslatait a sérelem megszüntetésére.
13	Megérti és alkalmazza az énvédelmi technikákat és módszereket. Jelzést ad, segítséget kér szakmai érintettség esetén.	Ismeri az énvédő mechanizmusokat, a rekreációs technikákat és módszereket. Rendelkezik alapvető önismerettel, reális önképpel.	Nyitott önmaga megismerésére. Fogékony a személyiségtípusok azonosítására.	Képes az önálló személyiségfejlődésre az elsajátított módszerek és technikák alapján. Lelki egészsége karbantartására, különböző rekreációs technikákat alkalmaz és gyakorol.
14	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.	Ismeri az online kommunikációs eszközöket, formákat és módszereket, tisztában van az etikus médiahasználat szabályaival.	Törekszik a mindennapi munkája során a használt informatikai eszközöket kezelni, alkalmazni, beállítani. A jelentkező problémákat közvetlen felettesének jelezni.	Munkája során betartja az etikus médiahasználat szabályait, eszerint jár el. Betartja az adatkezelési szabályokat.
15	Szakmai dokumentációkat, szabályozókat, protokollokat értelmez és használ munkavégzése	Átlátja az alapvető szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátási formákat.	Elsődlegesnek tartja az ellátottak szükségleteinek kielégítését.	Betartja a szakmai előírásokat, naprakészen, pontosan vezeti az előírt dokumentációkat.

	során.			
16	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódva képes az önképzésre.	Ismeri a folyamatos képzés, továbbképzés, lehetőségeit, az élethosszig tanulás célját.	Nyitott és fogékony a szakmai és a környezetében zajló változásokra.	Másokkal együttműködve járul hozzá a szakma, az intézmény fejlődéséhez.
17	Azonosítja az életmód átalakulásával kapcsolatos kockázatokat és dilemmákat.	A társadalomismereti, szociológiai ismeretei alapján egyének, családok, közösségek működésében a különböző életmódok hatásait ismeri.	Nyitott a különböző élethelyzetek, életformák megismerésére, tiszteletére.	Felelősséget vállal a segítő tevékenység során végzett munkájáért.
18	Értelmezi a társadalomban megjelenő gyakori betegségekről készült kimutatásokat és a betegségek rizikófaktorait. Háromdimenziós anatómiai atlasz segítségével modellezi az emberi test felépítését.	Ismeri a társadalom leggyakoribb népbetegségeit, azok rizikófaktorait, a társadalomban kialakult egészségkultúrát, az egészségmegőrzés módszereit. Ismeri a háztartások számára ajánlott házipatika összetételét. Ismeri az emberi test holisztikus egyensúlyát (testi, lelki, mentális területek).	Környezete számára mintát mutatva egészségtudatosan és környezettudatosan él. Törekszik saját maga és közvetlen környezete megővására. Törekszik a saját testi, lelki és mentális egészségének megőrzésére.	Instrukciók alapján adatokat keres a társadalom egészség kultúrájáról, környezettudatos magatartásáról, és a népbetegségekről.

6.3 Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Munkavégzése során alkalmazza a szakmai protokollokat.	Ismeri az alapvető, gondozással kapcsolatos szakmai fogalmakat.	Törekszik a gondozási feladatait hibátlanul elvégezni.	Felelősséget vállal az általa elvégzett gondozási (a testi higiéniával,

				a környezet rendbetételével kapcsolatos) feladatokért.
2	Segítő feladata során használja az értékrend, a tervezés és a képessé tevés kompetenciákat.	Ismeri a szociális munka értékeit, a beavatkozás lehetőségeit.	Tiszteli az ember egyéniségét, értékeit.	Segítséggel végzi el a feltárt szociális problémák megoldását.
3	Alkalmazza munkájában a szociális törvény előírásait.	Ismeri a szociális alap-és szakosított ellátási formákat, azok működési rendjét.	A szociális ágazat jogszabályait betartja.	Önállóan értelmezi és alkalmazza a szakmai jogszabályokat.
4	Az intézményi ellátottaknak munka és terápiás jellegű foglalkozásokat szervez a munkatervben meghatározottak szerint.	Ismeri a foglalkoztatási formákat, azok jogszabályait, elveit, céljait, eszközeit.	A hatékony foglalkoztatás érdekében jó gyakorlatokat gyűjt és alkalmaz.	Önállóan értékeli az egyes foglalkoztatási formákban végzett munka eredményét az ellátotti csoportban.
5	Szervezi a gyermekek napi tevékenységét, szabadidős programjaikat, a kommunikációjuk elősegítését szolgáló tevékenységeket, a tanulási képességeiket fejlesztő elfoglaltságokat.	Ismeri a gyermekellátási alapfeladatokat, alkalmazza a gyermekek védelmére szolgáló szabályokat.	Továbbfejleszti, mélyíti módszertani tudását a gyermekellátás szakterületén.	Önállóan végzi és felelősséget vállal az általa megszervezett programokért.
6	Alkalmazza a foglalkoztatás módszereiről megszerzett tudását.	A foglalkoztatás jogszabályi előírásait ismeri, követi annak változásait.	Szem előtt tartja a foglalkoztatottak munkavégzéshez kapcsolódó érdekeinek érvényesülését.	Csoportja foglalkoztatással kapcsolatos munkájáért teljeskörűen felelősséget vállal.
7.	Bekapcsolódik a gondozási terv	Elkészíti a foglalkoztatási szakterülethez kapcsolódó	Törekszik a pontos munkára, a	Képes az önellenőrzésre,

	elkészítésébe és megvalósításába.	előírt dokumentációt.	munkatervben előírt határidőket betartja.	munkája korrekciójára.
8.	A szociális problémákat felismeri, a problémákat elemzi, és feltárja a probléma kiváltó okait, majd javaslatot tesz a megoldásra.	Tisztában van a társadalom szociális problémáival.	Elfogadja a szakmai elveket.	Másokkal együttműködve előírásnak megfelelően megoldja a rábízott feladatokat.
9.	Munkatársaival megszervezi a különböző szakmai rendezvényeket, akciókat.	Ismeri a különböző infokommunikációs eszközök használatát.	Igénye van a körültekintő, pontos szakmai feladatellátásra.	A saját kompetenciájában tartozó ügyekben önállóan hoz döntéseket.
10.	Az egyéni segítségnyújtást kérők problémáira reagál, arra megoldást javasol.	Munkatársaival együtt kiválasztja a megfelelő módszereket a segítő tevékenységhez.	Módszertani kultúráját folyamatosan fejleszti.	A különböző helyzetekben élő emberekkel empátikus, toleráns, segítőkész.
11.	Segítséget nyújt az ellátottaknak a mindennapi életvitelük során szükséges gondozási, ápolási, foglalkoztatási tevékenységekben.	Meghatározza a tevékenységeknek az ellátottak számára leginkább megfelelő sorrendiségét.	Tiszteletben tartja mások elképzeléseit, döntéseit.	Felelős a másokkal együtt, az ellátottak egyéni szükséglete kielégítése érdekében meghozott döntésekért.
12.	Kiválasztja magának a legmegfelelőbb önképzési lehetőségeket.	Ismeri a számára legmegfelelőbb módszereket, amellyel önmaga szakmai fejlődését elősegíti.	Érdeklődik a szociális szakterület új ismeretei iránt a szakajtóban, szakirodalomban, lehetőség esetén konferenciákon, szakmai beszélgetéseken, továbbképzéseken vesz részt.	Javaslatokkal támogatja a korszerű, szakmájához tartozó segítő technikák bevezetését.
13.	Megtervezi a feladatmegoldás	Az elektronikus felületen adminisztrációs feladatokat	Igénye van digitális kompetenciáinak	Önállóan építő jellegű

	<p>folyamatát, elvégzi a minőségbiztosítással és a szakmai protokollokkal kapcsolatos adminisztratív feladatokat.</p>	<p>tud ellátni.</p>	<p>fejlesztésére.</p>	<p>javaslatot tesz a minőségbiztosítási feladatok megoldására.</p>
14.	<p>Legalább egy idegen nyelven alapvető fogalmakat megért, egyszerűbb kérdésekre válaszol. Szóban és írásban is érthető módon kifejezi magát alapszinten.</p>	<p>Ismeri legalább egy idegen nyelv alapvető szakmai kommunikációs formuláit. Alapvető szókincssel, nyelvtani tudással rendelkezik.</p>	<p>Nyitott, érdeklődő az idegen nyelv alapismereteinek elsajátítása iránt, szókincsének bővítése motiválja.</p>	<p>Önállóan képes idegennyelvi ismeretét a kommunikációs helyzetekben alkalmazni</p>
15.	<p>Alkalmazza a szociális rehabilitáció eszközrendszerét.</p>	<p>Ismeri a rehabilitáció szakterületeit, azok alkalmazásának lehetőségeit.</p>	<p>Elkötelezett a társadalmi befogadás elősegítésében.</p>	<p>A szakmai team munkájában együttműködő.</p>
16.	<p>Tájékoztatást nyújt a gyógyászati segédeszközökről, azok beszerzéséről, alkalmazásukról.</p>	<p>Ismeri a gyógyászati segédeszközök fajtáit, beszerzési módjait.</p>	<p>Elfogadja és tiszteletben tartja az egyén saját döntéseit.</p>	<p>Önállóan képes megismertetni az igénybe vevővel az eszközök használatát.</p>
17.	<p>Javaslatot tesz szociális támogatások igénybevételére.</p>	<p>Ismeri a pénzügyi és természetbeni támogatások igénylési módjait.</p>	<p>Bizalmasan kezeli a birtokába jutott információkat.</p>	<p>Önállóan képes a hivatalos ügyek elindítására, végigvitelére.</p>
18.	<p>A kríziskezelés folyamatába be tud kapcsolódni, az állapot okának feltárásában közreműködik, megoldási stratégiát alakít ki.</p>	<p>Fel tudja ismerni a krízishelyzeteket.</p>	<p>Empatikus magatartást tanúsít.</p>	<p>Segítséggel képes az egyént kimosztítani krízisállapotából.</p>
19.	<p>Szakszerűen elvégzi az alapápolási feladatokat.</p>	<p>Az alapápolási protokollokat ismeri.</p>	<p>Kész a közös munkára a gondozó, ápoló team tagokkal.</p>	<p>Kollégáival együttműködve végez gondozási, ápolási feladatokat.</p>

20.	Alkalmazza a fogyatékkal élő személyek integrációs lehetőségét. Küzd a szegregáció ellen.	Ismeri az integrációt támogató jogszabályokat. Ismeri a társadalmi és lokális integrációs lehetőségeket.	Megnyilvánulásaival tükrözi az integráció és inklúzió elveivel való azonosulását.	Segítséggel szervezi az integrációt elősegítő érzékenyítő programokat.
21.	Az ellátást igénybe vevők gyógyszereléssel kapcsolatos nehézségeit feltárja.	Ismeri a gyógyszerek fajtáit, beadási módjait.	Szem előtt tartja a gyógyszerelés szükségességét, és segíti az ápolói csoport munkáját abban, hogy az ellátottal is elfogadtassák azt.	Diplomás ápoló irányításával segítséget nyújt a gyógyszeres terápia megvalósításában.
22.	Alkalmazza a prevenció eszközeit munkája során.	Ismeri az egészséges emberi test felépítését, működését, étlettanát.	Tudatosan küzd az egészségkárosító hatások ellen.	Önállóan megszervezi és lebonyolítja az egészségmegőrző előadásokat, programokat.
23.	Együttműködik a sérült gondozottak, ellátottak fejlesztése, rehabilitációja, társadalmi elfogadása, beilleszkedése érdekében a szakemberekkel, intézményekkel, érdekképviselőkkel.	Ismeri az ember biológiai fejlődésének szakaszait, az eltérő fejlődési ütem vagy fogyatékoság jellemzőit, az ezekre utaló jeleket.	Toleráns módon és empátikusan fordul a sérült személyek irányába.	Segítséggel meghatározza sérült ember speciális helyzetéből adódó egyéni szükségleteit.
24.	Segítséget nyújt a gyermekek és vérszerinti családjaik számára a megismert ellátási formákkal.	Ismeri a gyermekvédelem mai rendszerét, működését, jogszabályi meghatározottságát.	Szem előtt tartja a gyermekekről való gondoskodás szabályait.	Segítő tevékenysége során kompetenciájában a tartozó feladatokat önállóan ellátja.
25.	Elemzi az ellátottak helyét az intézményi struktúrában, a jogosultságok érvényesítésének lehetőségeit és akadályait.	Érti a gyermekvédelmi ellátó rendszer célját, ismeri a gyermekvédelmi ellátórendszer intézményeit.	Érzékeny a gyermekek sérelmére történt esetekre.	Segítséget igénybe véve tudja meghatározni a gyermekvédelmi rendszerbe kerülő gyermek ellátásának

				megfelelő módját.
26..	Felkészült azon ellátási formára, ahol a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani.	Korszerű nevelési ismeretei vannak a házi gyermek-felügyelethez, mint speciális munkaterülethez kapcsolódóan	Türelmes, megértő magatartású a konfliktusos helyzetekben.	Önállóan végzi segítő tevékenységét a kompetencia határok betartásával, előítéletmentesen, az emberi méltóság és az eltérő vélemények tiszteletben tartásával.

7. Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

7.1 Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

7.2 Írásbeli vizsga

7.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A segítő foglalkozás alapismeretei

7.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer,
- szociológia (devianciák, diszkrimináció, előítélet),
- jogi ismeretek,
- szervezeti magatartás, szervezés,
- a szociális munka elmélete (problémamegoldási modell, eszközök, módszerek, humán ökörendszer)
- pszichológia (fejlődéslélektan, személyiség-elméletek, kommunikáció-elméletek, krízisintervenció)
- mentálhigiéné (segítő kapcsolat, személyiség-védelem, burnout megelőzés)
- ápolás, gondozás,
- szabadidő-szervezés, foglalkoztatás
- adminisztráció,
- munka-, baleset-, tűzvédelem, elsősegélynyújtás, közegészségügyi ismeretek.

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós teszt (tesztlap), amely tartalmazzon 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)

- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.).
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondatkiegészítés (A mondatkiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíciót kifejtése).

7.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 30 %

7.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A javítás a feladatsorhoz rendelt értékelési útmutató alapján történik. Az egyes feladattípusok aránya és értékelése:

- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer: 10 %
- szociológia (devianciák, diszkrimináció, előítélet): 10 %
- jogi ismeretek: 5 %
- szervezeti magatartás, szervezés: 5 %
- szociális munka elmélete (problémamegoldási modell, eszközök, módszerek, humán ökörendszer): 15 %
- pszichológiai (fejlődés lélektan, személyiségelméletek, kommunikáció elmélet, krízisintervenció): 15 %
- mentálhigiéné (segítő kapcsolat, személyiségvédelem, burnout megelőzés): 10 %
- ápolás, gondozás: 10 %
- szabadidő-szervezés, foglalkoztatás: 10 %
- adminisztráció: 5 %
- munka-, baleset-, tűzvédelem, elsősegélynyújtás, közegészségügyi témakörök: 5 %

7.2.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.2.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.3 Gyakorlati vizsga

7.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás tevékenységformái

7.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A gyakorlati vizsgatevékenység két vizsgarészből áll.

1. vizsgarész: Portfólió: A vizsgázó szóbeli előadással kísért prezentáció keretében bemutatja a személyes érdeklődését és motivációját az ágazat, valamint a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi segítő szakmák iránt. A prezentációt előzetesen megküldi a vizsgaszervező számára, a vizsga előtt 10 nappal. A vizsgabizottság a

vizsgázó számára a maximum 5 kérdést küld, a vizsga előtt 2 nappal, melyet a vizsgázó a vizsgán köteles megválaszolni.

2. vizsgarész: Demonstráció: Az ágazati alapoktatásban elsajátított szociális ágazati ismeretei alapján a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja a leírt feladat végrehajtását (demonstráció).

1. vizsgarész leírása: Portfólió

- Minimum 10, maximum 15 diából álló prezentáció elkészítése, melyet a vizsgázó a vizsga előtt 15 nappal lead az ágazati alapvizsgát szervező szakképző intézménynek.
- A vizsgázó a prezentációt a vizsga során személyesen, a vizsgabizottság előtt bemutatja, legfeljebb 30 percen. A vizsgabizottság, értékelése kialakításához, a prezentáció bemutatása előtt feltett kérdésekre kapott válaszokat is értékeli, melyekre a vizsgázó legfeljebb 10 percen válaszol.

Elvárás, hogy fotódokumentáció, szkennelt dokumentum csak abban az esetben szerepeljen, ha az releváns és szükséges az előadás szempontjából. Nem a vizsgázóról készült fénykép, személy(ek)et ábrázoló fotó, szerzői jog, szabadalom, védjegy alatt álló művek esetén a forrás, illetve hozzájárulás megjelölése szükséges.

A prezentáció elsődlegesen a vizsgázók személyes érdeklődését, attitűdjét, kommunikációs készségét, képességét hivatott bemutatni. A vizsgázónak a vizsgabizottsággal folytatott szakmai kommunikációja egészíti ki a gyakorlati vizsgatevékenységet.

A 2. vizsgarész leírása: Demonstráció

Az ágazati alapoktatásban elsajátított ápolás, gondozás, szabadidő-szervezés, foglalkoztatás, adminisztráció, elsősegélynyújtás és közegészségügyi tanulási eredmények alapján a vizsgázó, a szakképző intézmény által összeállított tevékenységlistából választva, bemutatja egy leírt feladat végrehajtását (demonstráció) tantermi körülmények között. A tevékenységlistának legalább 20 eleműnek kell lennie. Egy adott tevékenység legalább 2, legfeljebb 4 témakör ismereteit és képességeit tartalmazza.

7.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 40 perc (1. vizsgarész 20 perc, 2. vizsgarész 20 perc)

7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 70 %

A vizsgarészek aránya a projekttevékenységen belül:

1. vizsgarész: 30%
2. vizsgarész: 70 %

7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az 1. vizsgarész értékelési szempontjai: Portfólió

Értékelési szempontok:

- Szakmai tartalom minősége: szakszerűség, tényszerűség, tárgyyszerűség, érdeklődést keltő jelleg. Mértéktartóan saját tapasztalat/élmény/vélemény is helyet kap(hat) a szakmai tartalom kifejtésében. A prezentáció megfelelő hozzászólásokra, a vizsgázó a kérdésekre tartalmi válaszokat ad, a vizsgázó reagálásainak minősége. (50 %)
- Előadási stílus: felkészültségével, alkalomhoz illő megjelenésével, magatartásával, előadásmódjával, érdeklődésével, kérdésekre adott válaszaival kifejezi a vizsgázó a bemutatott prezentáció tartalmával való azonosulását, előadása közben a szaknyelvet használja. (25 %)

- **Prezentáció/szemléltetés:** a diaképek rendezettsége, funkcionalitása, a színek és betűméret megfelelősége, a verbális kommunikáció támogatja a prezentációt/szemléltetést; helyesírás, nyelvhelyesség, a prezentáció összképe, igényessége. (25 %)

A 2. vizsgarész értékelési szempontjai: Demonstráció

Az alábbi szempontsor mentén szükséges megfigyelni és értékelni a gyakorlati munkavégzés szakszerűségét, minőségét, eredményességét:

- a munkaterület előkészítése, a munkavégzéshez való előkészületek és felkészülés minősége (15 %);
- higiéniai szabályok betartása (15 %);
- kivitelezés/megvalósítás módjának és ütemezésének megválasztása, szakszerű kivitelezése (20 %);
- megismert szakmai protokoll betartása (15 %);
- a kommunikáció formája, módja, minősége, a verbális és nonverbális kommunikáció összhangja (15 %);
- odafigyelés, türelem, udvariasság, empátia (10 %);
- kompetenciahatárok betartása (5 %);
- a szükséges dokumentáció vezetése (5 %).

7.3.5.1 Az értékelés százalékos formában történik.

7.3.5.2 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51 %-át elérte.

7.4 Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Szociális ágazati alapvizsga	-	-	-

7.5 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -----

8. A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

8.1. Szakma megnevezése: Szociális és rehabilitációs szakgondozó

8.2. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

8.2.2. Szakmához kötődő további sajátos követelmények: ---

8.3. Központi interaktív vizsga

8.3.1. A vizsgatevékenység megnevezése: Szociális, rehabilitációs és foglalkoztatási ismeretek

8.3.2. A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgafeladat a szociális és rehabilitációs szakgondozó szakma képzési és kimeneti követelményeiben meghatározottak alapján készül el, célja a szakirányú oktatás szakmai követelményeinek mérése (képesség, tudás, attitűd, felelősség-autonómia).

A központi interaktív vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor, amely az alábbi feladattípusokat tartalmazza:

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét) 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között meg kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítás az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem igaz („D”). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Relációanalízis (A tesztkérdés helyes megválaszolásához gondosan el kell olvasni a megadott összetett mondatot, amelynek az első része egy állítást tartalmaz, mely lehet igaz vagy hamis, a mondat második része pedig egy indoklást tartalmaz, mely ugyancsak lehet igaz vagy hamis. Mindezek figyelembevételével az összefüggés-elemző, illetve reláció analízis típusú tesztkérdésekben öt kombináció adódik, melyek közül a helyest meg kell találni, és annak betűjelét megadni) 5 darab kérdés, jó válasz esetén/kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Egy kérdéshez négy meghatározás tartozik, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz. A helytelen válasz betűjelét kell bekarikázni.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén / kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Mondatkiegészítés (A feladatban öt olyan mondat olvasható, melynek egy-egy szava helyett pontok állnak, és a beillesztendő egy-egy szó teszi igazzá a mondatokat.) 5 darab kérdés, jó válasz esetén/ kérdésenként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Igaz-hamis (egy-egy állítás, amelyeknél eldöntendő, hogy Igaz (I) vagy Hamis (H). 5 darab kérdés, jó válaszonként 1 pont, összesen 5 pont értékben.
- Fogalom definíció:
  - Fogalom meghatározás I. (Öt darab fogalmat definiáljon) 5 darab definíció, jó válasz esetén definíciónként 2 pont, összesen 10 pont értékben.
  - Fogalom meghatározás II. (Öt darab definíciót határozzon meg) 5 darab definíció, jó válasz esetén definíciónként 2 pont, összesen 10 pont értékben.

8.3.3. A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

8.3.4. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 40 %

8.3.5. A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám 40 %-át elérte.

8.4. Projektfeladat

8.4.1. A vizsgatevékenység megnevezése:

A. Portfólió készítése

B. Gyakorlati vizsgafeladat

8.4.2. A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 30%

A. Portfólió készítése

A portfólió kötelező elemei:

- Egy, a képzés ideje alatt – bármely, a szakirányú oktatás követelményeiben szereplő ápolás, gondozás, foglalkoztatás, rehabilitációs gyakorlat során – elvégzett konkrét szakmai gyakorlat pontos leírása (a gyakorlat célja, menete, az eredmény bemutatása, értékelése).
- Külső helyszínen megvalósított szakmai gyakorlaton végzett tevékenységről a tevékenységvezető személy írásos szakvéleménye.

- Iskolai előmenetel bemutatása: az év végi eredmények bemutatása, a szakmai fejlődésre fókuszálva (reflexiók és önértékelés).
- Közösségi munka bemutatása, dicséret, ajánlások csatolása.

Választható elemek:

- Szakmai versenyek és eredményeik bemutatása, amelyeken a tanuló részt vett. Szakmai események bemutatása, amelyeken részt vett a tanuló: konferencia, műhelymunka, szakmai bemutatók, szakmát népszerűsítő rendezvények.
- Önkéntesként végzett tevékenység bemutatása.

B. Gyakorlati vizsgafeladat

A vizsgatevékenység aránya a projektfeladaton belül: 70%

A vizsgafeladat megnevezése: Napi ápolási, gondozási, rehabilitációs és foglalkoztatási feladatok

A szakmai oktatás során megszerzett tudás bemutatása a vizsga helyszínén.

A vizsgázó a vizsgaközpont által összeállított tevékenységlistából választva bemutatja az adott tevékenységet. A tevékenységlistának legalább 15 eleműnek kell lennie. A listában szereplő egy adott tevékenység a szakirányú oktatás szakmai követelményeinek legalább 2, legfeljebb 3 képességét, tudáselemét méri.

A gyakorlat elvégzése után a vizsgázó szakmai beszélgetés keretében válaszol a vizsgabizottság által feltett szóbeli kérdésekre a gyakorlatban szerepelt alapműveletek és a gyakorlathoz kapcsolódó balesetvédelmi ismeretek témáiban.

8.4.3. A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: "A" rész: 30 perc, "B" rész: 30 perc

8.4.4. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 60 %

A vizsgarészek aránya a projektfeladaton belül: "A" rész 50 %, "B" rész 50 %,

8.4.5. A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A. Portfólió készítése

A vizsgázónak a kész portfóliót legkésőbb a vizsga megkezdése előtt 30 nappal le kell adnia a képző intézménynek. A leadott portfóliót egy a tanulót oktató szaktanárnak vagy gyakorlati oktátónak az aláírásával hitelesítenie kell.

Az értékelés részei:

Formai szempontok (30 %)

- áttekinthető,
- igényesen összeállított,
- terjedelme megfelelő (a prezentáció maximum 20 diából áll).

Szakmai szempontok (40 %):

- nem tartalmaz szakmai tévedéseket, hibákat,
- a szakmai nyelv használata igényes

A portfólió szóbeli bemutatása (30 %).

- előadásmód
- időkeret betartása,
- a szakmai nyelv használata

B. Gyakorlati vizsgafeladat

A vizsga során értékelendő területek:

- kommunikáció formája, módja, minősége a gondozottakkal (20 %)
- a munkavégzésre való előkészítés és felkészülés minősége (20 %);
- a szakmai protokoll betartása (25 %)
- a kompetenciahatárok betartása (20 %);
- szükséges dokumentáció vezetése (15 %)

8.4.6. A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám 40 %-át elérte.

8.5. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:
A tevékenység lebonyolításához szükséges terem berendezéssel, informatikai eszközökkel.
A tevékenység időtartama alatt a technikai feltételek biztosításáért felelős személy folyamatosan álljon rendelkezésre.

A gyakorlati vizsgatevékenységen legalább egy, megfelelő végzettséggel és szakmai gyakorlattal rendelkező személynek jelen kell lennie.

8.5. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:
A feladatsorok végajtásához szükséges eszközök, amelyek a képzési és kimeneteli követelmények 5.2. pontjában vannak meghatározva

8.6. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -----

8.7. A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát 20 %-kal kell beszámítani (így a szakmai vizsga aránya 80 %)

8.8. A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -----

9. A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: --